

Andrzej BUXAKOWSKI*
Marian KOPCZYŃSKI**

„Silniki Spalinowe” w latach 1961–1999

W artykule przedstawiono historię kwartalnika „Silniki Spalinowe” wydawanego w latach 1961–1999 przez firmę H. Cegielski – Poznań pod patronatem Sekcji Silników Spalinowych SIMP. Opisano okoliczności w jakich powstawało pismo i jego komitet redakcyjny oraz ważniejsze zmiany w Komitecie redakcyjnym. Omówiono profil pisma i ważniejsze numery specjalne kwartalnika.

„Internal Combustion Engines” in the years 1961–1999

In this paper the authors have presented the history of the quarterly magazine “Internal Combustion Engines” edited in the years 1961–1999, under the auspices of Combustion Engines Section of SIMP. The publisher was H. Cegielski Works in Poznań. The paper contains information on the start of this publication, its editorial board and changes in the board. It gives also some information on the scope as well as on some special numbers of the magazine.

Wstęp

Historia kwartalnika naukowo-technicznego „Silniki Spalinowe” spleta się ściśle z ważnym okresem liczącej 158 lat historii poznańskiej firmy H. Cegielski.

Są lata pięćdziesiąte ubiegłego stulecia. Po burzliwym czerwcu 1956, w drugiej połowie roku następują w zakładach HCP zmiany na kierowniczych stanowiskach.

Na stanowisko dyrektora technicznego zakładów powołano mgr inż. Zbigniewa Łukomskiego. Urodzony w Poznaniu, po uzyskaniu dyplomu na Politechnice Lwowskiej gdzie studiował silniki spalinowe u specjalisty światowej sławy profesora Ludwika Ebermana, rozpoczął w 1938 roku pracę w Biurze Konstrukcyjnym firmy H. Cegielski S.A. Po II wojnie światowej wraca z niewoli niemieckiej do Poznania i pierwszego grudnia 1945 roku podejmuje ponownie pracę w HCP. W 1953 r. roku jest już głównym inżynierem Fabryki Parowozów HCP a od 1954 – zastępcą dyrektora technicznego.

W tym czasie w HCP istniała już pełna świadomość, że era maszyn parowych się kończy i że w Fabryce Parowozów, największej fabryce Zakładów HCP, trzeba będzie uruchomić produkcję całkowicie nowego wyrobu. Analizy światowych tendencji w napędach statków handlowych wskazywały, że najbardziej perspektywiczną dziedziną dla HCP będą okrętowe wysokoprężne silniki napędu głównego i okrętowe dieslowskie agregaty prądotwórcze, zwłaszcza w świetle szybko rozwijającego się wówczas polskiego przemysłu stoczniowego.

Specjalistom z HCP udało się przekonać władze centralne, by w pierwszej kolejności okrętowe silniki napędu głównego dużej mocy produkować w zakładach HCP. Po podjęciu tej decyzji przez Ministerstwo Przemysłu Maszynowego w styczniu 1956 r., rozpoczęto w HCP budowę silnika doświadczalnego 3D55, skonstruowanego przez

Introduction

The history of the scientific/technical quarterly magazine called “Silniki Spalinowe” (Internal Combustion Engines) is strictly interwoven with an important period of the 158 years of the history of Poznań based Company called H. Cegielski (HCP).

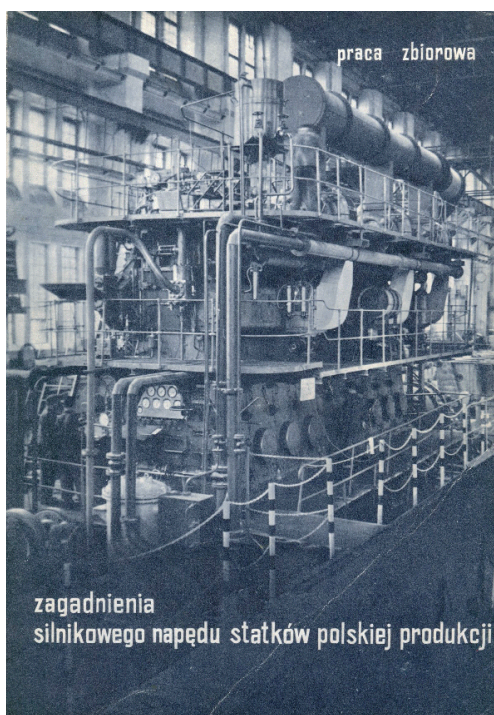
We find ourselves in the second half of the last century. After the workers’ uprising in Poznań in June 1956, toward the end of the year there were some changes in HCP management.

Mr. Z. Łukomski has been chosen as the Technical Director of the Company. Born in Poznań he graduated from Lvov University of Technology where he read “Internal combustion engines” under the worldwide known professor Ludwik Eberman. In 1938 he took up a job in the Design Office of at H. Cegielski. He spent the Second World War, as a prisoner of war, in a German camp and when the war ended he returned to Poznań in 1945 and took up a post again at HCP. In 1953 he already obtained the position of the main engineer in the Steam Locomotives Factory of the HCP and in 1954 he became the Deputy Technical Director of the Company.

At that time, it was becoming apparent that the “steam engines era” was coming to an end and that the Steam Locomotive Factory, the largest in the HCP, will have to change its production completely.

Having analyzed the world tendencies in the way the merchant vessels were propelled and in the same time taking into consideration the rapidly growing, in those days, development of shipbuilding industry in Poland, it has been decided that the future of HCP laid in the main propulsion marine diesel engines as well as in the auxiliary marine diesel engines.

The HCP specialists managed to convince the Central government, for the HCP to be the main producer of the main propulsion marine diesel engines. After this decision has been made by the Ministry of Machinery Industry in January 1956, HCP began the construction of the experimental engine 3D55,

Rys. 1. Okładka pierwszego numeru czasopisma Silniki Spalinowe

Fig. 1. Cover of the magazine Combustion Engines first number

(powołane w 1952 r.) Centralne Biuro Konstrukcyjne Silników Spalinowych w Warszawie. Jednocześnie rozpoczęto przygotowania do produkcji silnika licencyjnego H. CEGIELSKI – SULZER.

Początki pisma

Wtedy to, z inicjatywy dyrektora Łukomskiego, koła zakładowe Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich i Klub Techniki i Racjonalizacji przy HCP rozpoczynają wydawanie Biuletynu Technicznego, który wkrótce w coraz szerszym zakresie zaczął publikować materiały dotyczące wysokoprężnych silników okrętowych w większości autorstwa pracowników HCP. Odbiorcami „Biuletynu Technicznego” byli w zdecydowanej większości pracownicy HCP. Dłatego kolejną inicjatywą dyr. Łukomskiego było zebranie opublikowanych w Biuletynie Technicznym do 1961 roku materiałów silnikowych i po uzupełnieniu ich o nowe pozycje, wydanie ich w postaci jednej publikacji. Ta 176-stronicowa praca zbiorowa pod tytułem „Zagadnienia Silnikowego Napędu Statków Polskiej Produkcji” została opublikowana jako numer specjalny Biuletynu Technicznego pod koniec 1961 r. i rozpowszechniona na terenie całego kraju (rys. 1).

Publikacja ta jest cennym świadectwem początków produkcji silników okrętowych w Polsce i przedstawia dzisiaj już wartość historyczną.

„Słowo wstępne” do tej pionierskiej publikacji, dobrze oddaje atmosferę w jakiej powstawało pismo. Redaktor naczelny – dyrektor Łukomski przewidując, że fabryka silników wysokoprężnych w Poznaniu stanie się niebawem jednym z największych w świecie producentów silników stwierdza, że do rozwoju produkcji nie wystarczy przygotowanie hal fabrycznych. Problemem ważniejszym staje się przygotowanie specjalistów w tej dziedzinie. Jak pisze dalej w wstępie Naczelny:

„Zagadnienie to wychodzi już poza mury zakładów wywierając znaczący wpływ na kształtowanie profilu i planów rozwoju Politechniki Poznańskiej. Zaczyna się tworzyć wokół nowej produkcji środowisko myśli technicznej z zakresu silników, rozpoczynają się prace naukowe i doświadczalne. Zagadnienia silników wysokoprężnych w ogóle, a typów przewidzianych do produkcji w Poznaniu w szczególności, znajdują tylko niewielkie odbicie w ogólnopolskiej prasie technicznej. Zbyt wcześnie może byłoby mówić już dzisiaj o konieczności stworzenia pisma specjalistycznego. Nie mniej szersze publikowanie pewnych prac o charakterze informacyjnym, oraz przedstawiających krystalizujące się poglądy w zakresie silników okrętowych i trakcyjnych, wydaje się już obecnie konieczne tak ze względu na kontakt z użytkownikami i Katedrami Wyższych Uczelni, jak i dla młodego studium jeszcze narybku silnikowego”.

designed by the CBKSS (Central Design Office of Combustion Engines) in Warsaw which was established in 1952. At the same time the preparation for the production of the license engine H. CEGIELSKI – SULZER began.

The beginnings

At that time, on director Łukomski's initiative the "Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich" – SIMP (Polish Society of Mechanical Engineers and Technicians) and KTiR (Technics and Rationalization Club) of HCP issued a new publication called "The Technical Bulletin" in which more and more materials concerning marine diesel engines were published. Most of the authors were Cegielski's employees.

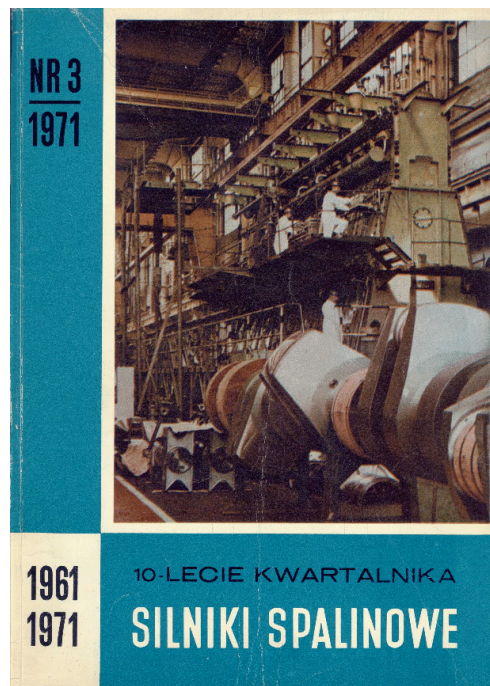
The readers of the Technical Bulletin were mainly Cegielski's employees. That's why the next director Łukomski's initiative was to collect articles published in The Technical Bulletin till 1961 and issue them with additional materials dealing with diesel engines. This collective publication entitled "Zagadnienia Silnikowego Napędu Statków Polskiej Produkcji" (The Aspects of Combustion Engines Propulsion for Vessels of Polish Production) had 176 pages and was edited as a special issue of The Technical Bulletin and distributed all over Poland at the end of 1961 (Fig. 1).

This publication was an important source of information about the beginnings of marine engines production in Poland and nowadays is somewhat of a historical value.

The introduction to this publication is worth mentioning, because it well depicts the climate of those days.

Director Łukomski – the editor-in-chief – predicting that the diesel engine factory in Poznań will soon become one of the biggest diesel engine producers in the world, states, that preparing just workshops would not be enough to develop the production. Much bigger problem is to have well trained specialists in this field. The Editor continues as follows:

"That problem is not any more the problem of the factory as such. It has a significant influence on the profile and the development plans of Poznań University of Technology. A new community of combustion engine specialists comes into being, and also the scientific and experimental programs begin. The aspects of diesel engines in general and the types produced in Poznań in particular, are not, till now, of much interest to the domestic technical magazines. Presently it may be too soon to talk about the necessity of issuing a periodical. Nevertheless it becomes necessary to publish some articles depicting the development tendencies of marine and railway diesel engines. It is important for both – the users of diesel engines and technology universities as well as for young people studying and specializing in diesel engines".

Rys. 2. Okładka z okazji 10-lecia czasopisma Silniki Spalinowe

Fig. 2. Cover of the magazine Combustion Engines after 10 years

Już wkrótce okazało się że pomysł dyrektora Łukomskiego był bardzo trafny i pismo spotkało się z uznaniem silnikowców z całej Polski.

Skład kolegium redakcyjnego omawianego numeru był następujący: mgr inż. Piotr Chuchracki, inż. Edward Grabowski, mgr inż. Stefan Jelonek, mgr inż. Marian Kopczyński, inż. Józef Kryszewski, mgr inż. Mieczysław Kozikowski (red. techn.), mgr inż. Zbigniew Łukomski (red. nac.).

Ta właśnie praca zbiorowa „Zagadnienia Silnikowego Napędu Statków Polskiej Produkcji”, opublikowana jako numer specjalny Biuletynu Technicznego została uznana jako nr 1 kwartalnika „Silniki Spalinowe”.

Podobną postać ma kolejny numer specjalny „Biuletynu Technicznego” pod tytułem „Silniki Spalinowe Okrętowe i Kolejowe” nr 1, wydany w 1962 roku. Jest to również praca zbiorowa poświęcona tym razem głównie krajowym konstrukcjom 4-suwowych kolejowych silników wysokoprężnych. Ten drugi numer specjalny (mimo iż oznaczony jest numerem 1) został uznany za nr 2 kwartalnika „Silniki Spalinowe”. Pod niezmiennym tytułem „Silniki Spalinowe Okrętowe i Kolejowe” wydano jeszcze w latach 1963–1965 dziewięć numerów czasopisma.

Kwartalnik naukowo-techniczny *Silniki Spalinowe*

Równoległe z działalnością wydawniczą Zakładów HCP, działalność taką prowadziło również Centralne Biuro Konstrukcyjne Silników Spalinowych w Warszawie, które wydawało „Zeszyty Problemowe Przemysłu Silników Spalinowych”. Z inicjatywy przewodniczącego Sekcji Silników Spalinowych Zarządu Głównego SIMP mgr inż. Mariana Ozonka, który był jednocześnie redaktorem naczelnym tego wydawnictwa, nastąpiło w 1966 r. połączenie obydwu redakcji w celu wspólnego wydawania, począwszy od numeru 1/1966 (nr kolejny 12), kwartalnika „Silniki Spalinowe”. Wtedy też Sekcja Silników Spalinowych SIMP objęła stały patronat nad wydawaniem kwartalnika.

W skład połączonego komitetu redakcyjnego weszli: mgr inż. Lech Burzyński, inż. Wojciech Jaśniaczyk (sekr. red.), mgr inż. Jacek Kafliński, mgr inż. Marian Kopczyński (z-ca red. nac.), mgr inż. Mieczysław Kozikowski (red. techn.), mgr inż. Zbigniew Łukomski (red. nac.), mgr inż. Jan Mazurek, mgr inż. Marian Ozonek (z-ca red. nac.), mgr inż. Zdzisław Poklewski-Kozieł.

W nowym komitecie redakcyjnym obowiązki prowadzenia spraw bieżących mieli zastępcy redaktora naczelnego. W gestii redaktora naczelnego pozostał nadzór ogólny, decyzje w sprawie polityki czasopisma i strategii jego rozwoju oraz dobór członków komitetu. Odpowiedzialność za sprawy finansowe i problemy druku zostały przypisane sekretarzowi redakcji, którym był zawsze kierownik Ośrodka Informacji Technicznej HCP. Taka organizacja obowiązywała do 1991.

Obowiązki redaktora naczelnego kolejno pełnili:

Rys. 3. Okładka numeru czasopisma *Silniki Spalinowe* na 25-lecie

Fig. 3. Cover of the magazine *Combustion Engines* after 25 years

It turned out that Director Łukomski's ideas were very good and this new publication gained an approval of its readers all over Poland.

The members of the editorial board of this publication were: Piotr Chuchracki M.Sc., Edward Grabowski B.Sc., Stefan Jelonek M.Sc., Marian Kopczyński M.Sc., Józef Kryszewski B.Sc., Mieczysław Kozikowski M.Sc. (technical senior editor), Zbigniew Łukomski M.Sc. (editor-in-chief).

This very issue of The Technical Bulletin entitled “Zagadnienia Silnikowego Napędu Statków Polskiej Produkcji” became No 1 of the quarterly “*Silniki Spalinowe*” (Internal Combustion Engines).

A similar special issue of The Technical Bulletin entitled “*Silniki Spalinowe Okrętowe i Kolejowe*” (Marine and Railway Combustion Engines) No 1 was edited in 1962. It was also a collective publication this time dealing mainly with domestic 4-stroke railway engines. This second special issue (in spite of the fact that at first it was No 1) became No 2 of the “*Silniki Spalinowe*” quarterly. Between 1963–1965 nine more issues of “*Silniki Spalinowe Okrętowe i Kolejowe*” were edited.

Silniki Spalinowe the scientific-technical magazine

Simultaneously with the editorial activity of H.Cegielski in Poznań, CBKSS in Warsaw issued „Zeszyty Problemowe Przemysłu Silników Spalinowych” (Brochures on Combustion Engines Industry Problems). The editor of those “Brochures” was Mr. Marian Ozonek, the chairman of the Combustion Engines Section of Polish Society of Mechanical Engineers and Technicians. On his initiative in 1966 both editorial boards became one and continued publishing “*Silniki Spalinowe*” quarterly starting with number 1/1966 (No 12). Ever since, the magazine had been edited under the auspices of the Combustion Engines Section of SIMP.

The Members of the joined editorial board were: Lech Burzyński M.Sc., Wojciech Jaśniaczyk B.Sc. (secretary of editorial board), Jacek Kafliński M.Sc., Marian Kopczyński M.Sc. (managing editor), Mieczysław Kozikowski M.Sc. (technical senior editor), Zbigniew Łukomski M.Sc. (editor-in-chief), Jan Mazurek M.Sc., Marian Ozonek M.Sc. (managing editor), Zdzisław Poklewski-Kozieł M.Sc.

On the new editorial board the managing editors were in charge of the current matters and the editor-in-chief was dealing with general problems and the strategy of the development of the quarterly and the selection of the editorial board members. The secretary of the board (always the head of HCP Technical Information Center) was responsible for finances and cooperation with the printers. Such scheme existed till 1991.

- mgr inż. Zbigniew Łukomski, 1961–1966 (od nr 1 do 15),
- dr inż. Franciszek Adamkiewicz, 1967–1971 (od nr 16 do 34),
- dr inż. Ryszard Gotz, 1971–1986 (od nr 35 do 92),
- mgr inż. Roman Wesołowski, 1986–1990 (od nr 93 do 107),
- mgr inż. Leon Płachta, 1991–1994 (od nr 108 do 114),
- mgr inż. Andrzej Dziubek, 1995–1999 (nr 115 i 116).

Dwóch zastępców redaktora naczelnego pełniło swoje funkcje w latach 1966–1990. W latach późniejszych był już jeden zastępca. Funkcję zastępców redaktora naczelnego pełnili kolejno:

- mgr inż. Marian Ozonek, 1966–1976 (od nr 13 do 55),
- mgr inż. Marian Kopczyński, 1966–1990 (od nr 13 do 107),
- mgr inż. Andrzej Dziubek, 1976–1994 (od nr 56 do 114),
- mgr inż. Andrzej Buxakowski, 1997–99 (nr 115 i 116).

W skład ostatniego komitetu redakcyjnego wchodził: mgr inż. Zdzisław Brzeziński (red. techn.), mgr inż. Andrzej Buxakowski (z-ca red. nac.), mgr inż. Andrzej Dziubek (red. nac.), mgr inż. Hanna Jankowska, mgr inż. Paweł Matecki, mgr inż. Andrzej Stabrowski oraz mgr Włodzimierz Woźniak (sekr. red.).

Skład komitetu redakcyjnego w okresie 1961–1999 ulegał naturalnym zmianom. W tych latach oprócz wymienionych w tym opracowaniu osób, w pracach komitetu redakcyjnego brali również udział: mgr inż. Edmund Wierzejewski, mgr inż. Bogdan Moszoro, mgr inż. Zdzisław Skakuj, mgr inż. Seweryn Tom, inż. Franciszek Nowak i mgr inż. Zygmunt Śmigła.

W skład redakcji wchodził przeważnie członkowie sekcji silnikowych SIMP z Poznania i z Warszawy. Byli to zawsze starannie dobierani redaktorzy, inżynierowie, będący jednocześnie fachowcami z różnych dziedzin silnikowych, dzięki czemu publikowane materiały cechowały się wysoką jakością edytorską i fachowym opracowaniem.

Nadsyłane do „Silników Spalinowych” artykuły publikowano w kolumnach tematycznych: Przemysł Silnikowy, Konstrukcja i Badania, Technologia, Obliczenia, Pomiar, Eksploatacja i Naprawy, Paliwa i smary, Automatyka, Siłownie i Osprzęt oraz Problemy Ekologiczne. Ostatnie strony wydawnictwa były przeznaczone dla rubryk: Z kraju i ze świata, To warto przeczytać, Z prasy technicznej, Z działalności SIMP.

W bazie danych Ośrodka Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego pismo zarejestrowane jest w grupie czasopism naukowych jako kwartalnik naukowo-techniczny o zasięgu ogólnokrajowym a wydawcą i nakładcą kwartalnika „Silniki Spalinowe” wydawanego pod patronatem Sekcji Silników Spalinowych SIMP są zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski w Poznaniu.

Narodowy Ośrodek ISSN Biblioteki Narodowej w Warszawie zarejestrował tytuł „Silniki Spalinowe” w międzynarodowym systemie informacji o wydawnictwach ciągłych. Tytuł oznaczony symbolem ISSN 0138-0346, wprowadzony został do bazy w Międzynarodowym Centrum ISSN w Paryżu w 1982 r. Symbol ten drukowany jest na tytułowej stronie począwszy od numeru 3–4/1993 (112–113).

Kwartalnik przez wiele lat był kolportowany wśród czytelników w całej Polsce i zagranicą bezpłatnie. Dopiero od 1984 roku została wprowadzona płatna prenumerata dla odbiorców krajowych, która jednak nie pokrywała kosztów związanych z wydawaniem czasopisma. Nakład wahał się w granicach 1100–1500 egzemplarzy, jednak ostatnio wynosił już tylko 650 egzemplarzy.

The editors-in-chief (in the right order) were:

- Mr. Zbigniew Łukomski M.Sc., 1961–1966 (N° 1–15)
- Mr. Franciszek Adamkiewicz Dr.Eng., 1967–1971 (N° 16–34)
- Mr. Ryszard Gotz Dr.Eng., 1971–1986 (N° 35–92)
- Mr. Roman Wesołowski M.Sc., 1986–1990 (N° 93–107)
- Mr. Leon Płachta M.Sc., 1991–1994 (N° 108–114)
- Mr. Andrzej Dziubek M.Sc., 1995–1999 (N° 115–116)

In the years 1966–1990 there were two managing editors, and later on there was only one. They were:

- Mr. Marian Ozonek M.Sc., 1966–1976 (N° 13–55)
- Mr. Marian Kopczyński M.Sc., 1966–1990 (N° 13–107)
- Mr. Andrzej Dziubek M.Sc., 1976–1994 (N° 56–114)
- Mr. Andrzej Buxakowski M.Sc., 1997–99 (N° 115–116)

The members of the last editorial board were: Zdzisław Brzeziński M.Sc. (technical senior editor), Andrzej Buxakowski M.Sc. (managing editor), Andrzej Dziubek M.Sc. (editor-in-chief), Hanna Jankowska M.Sc., Paweł Matecki M.Sc., Andrzej Stabrowski M.Sc. and Włodzimierz Woźniak M.Sc. (secretary of editorial board).

Between 1961–1999, there were obviously some changes on the board. In those years some other specialists were cooperating with the board. They were: Edmund Wierzejewski M.Sc., Bogdan Moszoro M.Sc., Zdzisław Skakuj M.Sc., Seweryn Tom M.Sc., Franciszek Nowak B.Sc. and Zygmunt Śmigła M.Sc.

As a rule the members of the board were people from Poznań and Warsaw who belonged to the Combustion Engines Sections of SIMP. They were carefully chosen mechanical engineers who were specialists dealing with combustion engines in different spheres. Thanks to them, one had a guarantee of a high editorial and professional quality of those publications.

The articles received were published in thematic groups: Internal Combustion Engine Industry, Design and Testing, Production Engineering, Calculations, Measurements, Service and Repairs, Fuels and Lubricants, Automation, Plants and Equipment, Environmental Problems. On the last pages there were: News Review, Technical Press Review, What is Worth Reading and SIMP Activities.

In the database of The Press Research Center of The University in Cracow the magazine is registered as the scientific/technical domestic quarterly. The publisher is H. Cegielski Works in Poznań and it is edited under the auspices of Combustion Engines Section of SIMP.

The National Center of The International Standard Serial Number (ISSN) of the National Library in Warsaw registered the title “Silniki Spalinowe” in the international information system of periodical publications. The title was assigned with ISSN 0138-0346 in the world database of ISSN numbers in The International Center in Paris in 1982. This number is printed on the front page starting with N°3–4/1993 (112–113).

The magazine was distributed all over Poland and abroad free of charge up to the year 1984. At a later date the subscription fee was introduced but its low charge didn't cover the publishing expenses. At first the edition reached between 1100–1500 copies, but recently it had dropped to 650 copies.

Cooperation with SIMP and other organizations

The first publication, the collective work was already issued both by KTiR and SIMP in HCP. In the first period of publishing the magazine (up to 1.1.1964) the editorial work

Współpraca z SIMP-em i innymi organizacjami

Już pierwszy numer – praca zbiorowa z 1961 – wydany był przez koła SIMP i KTiR przy HCP, przy czym w pierwszym okresie wydawania kwartalnika (do 1.1.1964) prace redakcyjne finansowane były przez SIMP. Współpraca z Sekcją Silników Spalinowych Oddziału SIMP w Poznaniu rozpoczęła się rok później, kiedy to utworzona właśnie Sekcja, przy współudziale Zjednoczenia Przemysłu Taboru Kolejowego „TASKO” i HCP, przygotowała i zorganizowała w Poznaniu III Ogólnopolską Konferencję Silnikową (maj 1963 r.).

Konferencja ta stała się SIMP-owską kontynuacją tradycji dwóch „Zjazdów Katedr Silników Spalinowych”, z których pierwszy odbył się we wrześniu 1956 r. a drugi w październiku 1961, zorganizowanych w Łodzi przez Katedrę Ciepłych Maszyn Tłokowych Politechniki Łódzkiej z inicjatywy profesora Jana Wernera. W poznańskiej konferencji uczestniczyło 280 osób, a 33 wygłoszone na konferencji referaty zostały opublikowane w numerach 1/1963 i 2/1963 czasopisma. W następnym numerze 3/1963 zamieszczono sprawozdanie z konferencji w którym zawarto najciekawsze wypowiedzi dyskutantów. Autorami większości referatów byli znani krajowi naukowcy oraz wybitni przedstawiciele polskiego przemysłu.

W trakcie tej konferencji grupa specjalistów-silnikowców utworzyła załączek komitetu organizacyjnego następnych ogólnokrajowych konferencji silnikowych SIMP (IV – wrzesień 1966 w Warszawie, V – październik 1969 – w Warszawie, VI – wrzesień 1972 w Gdańsku, VII – październik 1975 w Warszawie, VIII – czerwiec 1978 w Mielcu, IX październik 1981 w Poznaniu, X – wrzesień 1986 w Wrocławiu, XI – listopad 1990 w Krakowie).

Materiały z tych konferencji były publikowane w „Silnikach Spalinowych” i uczestnicy otrzymywali egzemplarze czasopisma jako materiały konferencyjne. Materiały te stanowią zapis osiągnięć naukowych i technicznych polskich silnikowców w latach 1960–1990.

W 1977 roku, działająca na szczeblu Zarządu Głównego SIMP Sekcja Silników Spalinowych, której przewodniczył dr inż. Ryszard Chudziasek, weszła do światowej organizacji silnikowej CIMAC (Conseil International des Machines a Combustion). Sekcji tej powierzono zorganizowanie światowego XVII Kongresu „CIMAC '87” (8–11 czerwca 1987 r.). Doskonale zorganizowany Kongres, który odbył się w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie stał się sukcesem organizacyjnym i finansowym SIMP. Z tej okazji wydano numer 1–2/1987 „Silników Spalinowych”, rys. 4, który wraz z referatami otrzymało ponad 600 uczestników Kongresu z wszystkich zakątków świata. W numerze tym na 30 stronach przedstawiono (w języku angielskim) wszystkie polskie fabryki związane z produkcją silników spalinowych. Teksty te zawierały informacje o możliwościach produkcyjnych i dotychczasowych osiągnięciach tych fabryk. Część uczestników Kongresu zwiedziła wybrane przez siebie fabryki, co stanowiło istotną promocję polskiego przemysłu silników spalinowych. Przebieg Kongresu wraz nazwiskami autorów i tytułami referatów został przedstawiony w numerze 4/1987 „Silników Spalinowych”.

Od numeru 1–2/1987 wprowadzono polską i angielską wersję spisu treści oraz krótkich streszczeń artykułów a od kolejnego, setnego numeru (nr 3/1988) zamieszczano krótkie informacje o autorach. Ten numer był poświęcony 30 rocznicy rozpoczęcia produkcji silników dwusuwowych w Fabryce Silni-

was paid by SIMP of Poznań. The cooperation with “Sekcja Silników Spalinowych” (The Combustion Engines Section) of SIMP in Poznań started the minute that Section was created. Later on, in May 1963, the mentioned Section, together with The Railway Rolling Stock Industry Group “TASKO”, prepared and organized The Third National Combustion Engine Conference in Poznań.

This conference was the SIMP continuation of the first two conferences organized in September 1956 and in October 1961 by The Reciprocation Engines Department of Łódź University of Technology on Prof. Jan Werner's initiative.

Around 280 participants took part in the conference in Poznań and 33 presented papers were then published in the quarterly N°1/1963 and N°2/1963. The report on the Conference including the most interesting comments was published in N°3/1963. Most papers were written by well known Polish scientists and eminent representatives of the Polish industry. During that conference the organizing committee for the next SIMP National Combustion Engine Conferences came into being. (IV – September 1966 in Warsaw, V – October 1969 – in Warsaw, VI – August 1972 in Gdańsk, VII – October 1975 in Warsaw, VIII – June 1978 in Mielec, IX October 1981 in Poznań, X – September 1986 in Wrocław, XI – November 1990 in Cracow).

Papers presented during those conferences, published in the quarterly, were given to the participants. They depict scientific and technical achievement of Polish combustion engines specialists in the years 1960–1990.

In 1977 the Polish Combustion Engines Section of SIMP, with Mr. Ryszard Chudziasek Dr.Eng. as the chairman, became the member of the world wide association CIMAC (International Council on Combustion Engines). This Polish Section was asked to organize the 17th CIMAC Congress “CIMAC '87” (8–11 June 1987). The perfectly organized congress held in The Culture and Science Palace in Warsaw was also SIMP's financial success. On this occasion N°1-2/1987 of “Silniki Spalinowe” magazine was published (Fig. 4) and the copies of the publication and presented papers were given to over 600 Congress participants from all over the world. In this publication, all Polish factories connected with diesel engine production, were presented (in English). The articles contained information about these factories and their production capabilities. The Congress participants had the opportunity to visit chosen factories. It was a good promotion for Polish diesel engine industry. The course of the Congress, the authors' names and the titles of papers were presented in N°4/1987 of the magazine.

Starting with N°1–2/1987 the Polish and the English version of the contents and short summaries of each article were presented. In the issue N°100 (3/1988) and the following ones short information about the authors can be found. The magazine N°100 was dedicated to the 30th anniversary of the beginning of the two stroke engines production in the Marine Engines Factory and the 25th anniversary of the Auxiliary and Railway Engines factory of HCP.

Publishing the reports from all national combustion engine conferences in the magazine was the basic, but not the only form of cooperation with the SIMP Combustion Engines Section. Papers and reports from many symposiums organized by Regional Combustion Engines Sections were also pub-

ków Okrętowych HCP i 25 rocznicy powstania Fabryki Silników Agregatowych i Trakcyjnych HCP.

Publikowanie przez „Silniki Spalinowe” materiałów z wszystkich ogólnopolskich konferencji silnikowych SIMP było podstawową, ale nie jedyną, formą współpracy z sekcjami silników spalinowych SIMP. Drukowano również referaty i sprawozdania z narad i sympozjów organizowanych przez sekcje silnikowe w oddziałach SIMP (nr 1/1966, nr 2/1967 i nr 4/1975). Łamy kwartalnika udostępniano również politechnikom, zamieszczając materiały z organizowanych przez nie konferencji naukowych. Nr 4/1978 zawiera referaty z konferencji naukowej Politechniki Poznańskiej p.t.: „Tendencje Rozwojowe Silników Spalinowych w Świetle Prac Własnych”, która odbyła się w Poznaniu w maju 1978 roku. W numerze 2-3/1989 (103–104) wydrukowano materiały z II Konferencji Naukowej p.t. „Silniki Gazowe” zorganizowanej przez Politechnikę Częstochowską w 1989 r., a w numerze 114 z maja 1994 wydrukowano referaty z III Konferencji naukowej poświęconej tej samej problematyce.

Z kolei rezultatem współpracy redakcji z krajowymi wytwórniami silników był podwójny, 92-stronicowy numer 1–2/1985, zawierający wyłącznie tematykę Wytwórni Silników Wysokoprężnych „Andoria” w Andrychowie. Dużą uwagę poświęcano również specjalistycznym komponentom silników – w numerze 3/1987 (96) z okazji 110-lecia Wytwórni Sprzętu Mechanicznego „PZL – Krotoszyn” wydrukowano 9 artykułów dotyczących wyłącznie problematyki technicznej tego producenta tulei cylindrowych dla silników samochodowych i silników wysokoprężnych małej mocy.

W „Silnikach Spalinowych”, w których początkowo dominowały artykuły dotyczące silników okrętowych i kolejowych, publikowano również wiele interesujących artykułów z dziedziny silników samochodowych wysokoprężnych i benzynowych oraz turbin gazowych.

Zakończenie

Od 1991 roku „Silniki Spalinowe” ukazywały się nieregularnie. Po zeszytce nr 3–4/1990 (108–109), który ukazał się w sierpniu 1991, następny zeszyt wydrukowano w październiku 1992 r. jako nr 1–2/1992 (110–111). Od października 1992 do marca 1998 wydano: podwójny numer 112–113 (grudzień 1993), numer 114 (maj 1994), numer 115 (październik 1996) i numer 116 (marzec 1998, rys. 5). Tak więc w komplecie „Silników Spalinowych” nie ma numerów rocznika 1991, 1995, 1997.

Komplet materiałów do nr 117 został przez redakcję przygotowany do druku w roku 1999. Jednak mimo to wydawanie kwartalnika przez HCP zostało wstrzymane i numer nie zastał nigdy wydrukowany. A szkoda, gdyż zawartość jego była interesująca. Przygotowany był też do druku w ostatnim zeszytce spis autorów i publikacji zamieszczonych w „Silnikach Spalinowych” od początku do 1999 roku z numerem 117 włącznie. Takie zestawienie obejmujące niestety jedynie lata 1961–86 (od

lished (N°1/1966, N°2/1967, N°4/1975). It became also possible for universities of technology, to publish papers presented at their conferences. N°4/1978 contains papers from the Poznań University of Technology conference entitled “Combustion

Engines Development Tendency Based on Our Own Studies”, which was held in Poznań in 1978. The papers from the II Conference “Gas Engines” organized by the Częstochowa University of Technology in 1989 were presented in N°2–3/1989 (103–104), and the papers from the III Conference dealing with the same problems were published in N°114 (May 1994)

The editorial board was cooperating with domestic factories connected with diesel engines production. N°1–2/1985 (92 pages) was dealing with Diesel Engines Factory “Andoria” in Andrychów only. N°3/1987 (96) was dedicated to the 110th anniversary of “PZL” – Krotoszyn Mechanical Equipment Works. It contained 9 articles dealing with the above mentioned producer of automotive

cylinder liners and cylinder liners for low power diesel engines. At first - the marine and the railway engine aspects dominated in the magazine “Silniki Spalinowe”, and later on, interesting articles about diesel and petrol automotives engines as well as gas turbines, were also published.

Conclusion

Since 1991 the magazine “Silniki Spalinowe” was published irregularly. After N°3–4/1990 (108–109) issued in August 1991, the next one was edited in October 1992 as N°1–2/1992 (110–111). Between October 1992 and March 1998 the following quarterlies were printed: the double issue of N°112–113/1990 (December 1993), N°114 (May 1994), N°115 (October 1996) and N°116 (March 1998, Fig. 5). So in the complete set of the magazine “Silniki Spalinowe” there aren't any copies edited in the years 1991, 1995 and 1997.

All the materials for N°117 were prepared by the editorial board and ready for printing in the year 1999. However, publishing of the magazine by H. Cegielski was suspended and this issue had never been printed. It's a pity because the content of the unprinted issue was very interesting. The full list of authors and articles printed in the magazine since the beginning till 1999 including N°117 was also ready to be published in that issue. Such a list can be found in N°4/1986 (93) dedicated to the 25th anniversary of the magazine, but unfortunately it covers only the years 1961–1986 (N°1 to N°93).

The magazine “Silniki Spalinowe” came into being and was edited thanks to the true enthusiasm, effort and commitment of a group of Polish combustion engine specialists. Although they were not professionals in editing technical magazines,

Rys. 4. Okładka Silników Spalinowych nr 1-2/1987

Fig. 4. Cover of the Combustion Engines No 1-2/1987

nr 1 do nr 93) zamieszczone zostało w numerze 4/1986 (93) wydanym z okazji 25-lecia kwartalnika.

Kwartalnik „Silniki Spalinowe” powstał i istniał dzięki autentycznemu entuzjastom, wysiłkowi i poświęceniu grupy polskich specjalistów – silnikowców. Mimo, iż nie byli oni profesjonalistami z zakresu wydawnictw technicznych wysoki poziom pisma sprawiał, że cieszyło się ono uznaniem czytelników, a autorzy bardzo cenili sobie publikowanie w kwartalniku swych prac.

Biorąc pod uwagę to, że w omawianym okresie wydrukowano w piśmie przeszło 1300 prac napisanych przez blisko 900 autorów, nie sposób tutaj wymienić choćby części specjalistów, których artykuły zamieszczono w kwartalniku. Można jednak łatwo stwierdzić przeglądając roczniki pisma, że wśród autorów prac opublikowanych w ciągu blisko czterdziestu lat jego istnienia znaleźli się niemal wszyscy polscy silnikowcy – uczeni z politechnik i instytucji badawczych, konstruktorzy, specjaliści od wytwarzania silników i ich elementów, użytkownicy oraz specjaliści zajmujący się eksploatacją, specjaliści z dziedziny okrętownictwa, kolejnictwa, motoryzacji, z dziedziny turbin spalinowych, przedstawiciele armatorów, towarzystw klasyfikacyjnych oraz specjaliści z dziedziny paliw i olejów. Również autorzy zagraniczni publikowali swe prace w piśmie.

Kwartalnik „Silniki Spalinowe” dobrze służył przez kilka dziesięcioleci polskim silnikowcom przyczyniając się do integracji środowiska, wnosząc swój wkład w rozwój dziedziny silników spalinowych w Polsce i promując także zagranicą tę dynamicznie rozwijającą się wówczas gałąź polskiego przemysłu i polskiej nauki.

Rys. 5. Okładka ostatniego numeru czasopisma Silniki Spalinowe z 1998 roku

Fig. 5. Cover of the magazine *Combustion Engines* last issue from 1998

the high standard of the quarterly was greatly appreciated by its readers. The authors were also pleased with having an opportunity to publish their articles in the magazine.

Taking into consideration the fact that in the period in question, over 1300 articles written by nearly 900 authors, were published, it is not possible to give the full list of the names of the specialists, publishing articles in the magazine. However looking through the annuals of the magazine, issued in the period of nearly forty years, one can see, that the articles were written by almost all Polish specialists such as: scientists of technology universities and research institutes, designers, specialists in diesel engines and its equipment production, users of engines and service specialists, shipbuilding specialists, railway specialists, automotive specialists, gas turbines specialists, ship owners and classification societies representatives, fuel and

lubricants specialists. There were also articles written by foreign authors.

For many years the magazine „Silniki Spalinowe” significantly integrated the circle of combustion engine specialists and contributed to the development in the sphere of combustion engines in Poland. It also promoted abroad this dynamically developing, at that time, branch of Polish industry and Polish science.

Literatura/Bibliography

- [1] Buxakowski A.: „Silniki Spalinowe” mają 40 lat. SIMP Wielkopolski nr 5 – styczeń 2002.
- [2] Chudziasek R.: Zadania i osiągnięcia kwartalnika „Silniki Spalinowe” w działalności Sekcji Silników Spalinowych SIMP. Silniki Spalinowe nr 3/1971 (34).
- [3] Komplet roczników, Silniki Spalinowe nr 1 do nr 116 (1961–1998 r.).
- [4] Koczyński M.: Wczoraj, dziś i jutro kwartalnika „Silniki Spalinowe”. Silniki Spalinowe nr 4/1986 (93).
- [5] Koczyński M.: Doc. mgr inż. Zbigniew Łukomski 1909–1992. SIMP Wielkopolski nr 8 – grudzień 2003 r.
- [6] Od Wydawcy i Komitetu Redakcyjnego. Silniki Spalinowe nr 3/1988 (100).
- [7] Ozonok M.: Do autorów i czytelników z okazji jubileuszu. Silniki Spalinowe nr 3/1971 (34).
- [8] Poklewski-Kozieł Z.: Współpraca kwartalnika z Sekcją Silników Spalinowych SIMP sprawującą patronat nad wydawnictwem. Silniki Spalinowe nr 4/1986 (93).

* Mgr inż. Andrzej Buxakowski był redaktorem działowym kwartalnika „Silniki Spalinowe” w latach 60-tych i zastępcą redaktora naczelnego w latach 1997–1999. Pracował w HCP w latach 1957–1997.

Mr. Andrzej Buxakowski, M.Sc., has been the Senior Editor of the quarterly “The Internal Combustion Engines” in the sixties and the Managing Editor in the years 1997–1999. He was employed in HCP in the years 1957–1997.

** Mgr inż. Marian Koczyński należy do współtwórców kwartalnika i był wieloletnim zastępcą redaktora naczelnego (1966–1990). Pracował w HCP w latach 1958–1962 i 1966–1989 oraz w „TASKO” w latach 1962–1966.

Mr. Marian Koczyński, M.Sc., is one of the co-founders of the quarterly and was the Managing Editor for many years. He was employed in HCP in the years 1958–1962 and 1966–1989 and in “TASKO” in the years 1962–1966.

